

Úr Løg- tinginum

Oljan fyri tingið

JOHN JOHANNESSEN

Tingfundurin fyrradagin var ein tingfundur, ið foroyingar helst koma at lesa um í søgubókum um eini hundrað ár. Eitt av málunum á skránni var nevniliga tingmál nummar 17/1999, sum er uppskot til oljumálaráðharranum til lögtingslóg um fyrsta útbjóðingarmálar til leiting eftir og framleiðslu av kolvetnum.

Oljumálaráðharrin fekk bæði rós og ris fyri logaruppskott sitt. Flestu tingfólk vóru samd um, at fyrirreikingin til fyrsta útbjóðingarmálar var fyrrimyndarlig. Men fleiri tingfólk fyltust á, at logaruppskotið einki sigur

um, hvar oljuvinna skal savnast. Serliga fyltist Hergeir Nielsen úr Tjóðveldisflokkinum á, at oljumálaráðharrin vil marknaðarkreftirnar at ráða fyrri, hvar ein oljuvinna skal savnast. Hergeir Nielsen visti á, at eftir hansara sannføring er einki so náttúrligt, sum at leggja eina oljuútgerðarhavin í Suðuroynni.

Eisini tingið úr Javnaðarflokkinum vísu á, at politisk avgerð eigur at verða tikið um, hvar ein komandi oljuútgerðarhavin skal leggjast. Hendrik Old visti á, at hann ætla sær at arbeiða fyrri hesum, nú málið er beint í vinnunevndina.

Skjót avgreiðsla

JOHN JOHANNESSEN

Tey mál, ið umframt oljumálið vórðu viðgjørd á tingfundinum vórðu skjótt avgreið. Umframt fyrstu viðgerðina av uppskotinum til lögtingslóg um fyrsta útbjóðingarmálar til leiting eftir og framleiðslu av kolvetnum, var ein atkvøðugreiðsla um fyrispuning, ein triðja viðgerð og framlaga.

Samtykt varð uttan atkvøðugreiðslu, at fyrispurningur nummar 100-

12/1999 til Helenu Dam á Neystabø, landsstýrskvinnu, frá Finni Helmsdal, lögtingsmanni, viðvíkjandi fyrirbygging móti tubbakensýslu skuldi svarast.

Eingin tók orðið undir triðju viðgerð av tingmáli nummar 1-4/1999, sum var uppskot til eykajáttanar, arlögtingslóg fyrri november 1999 - 2. Uppskotið varð samtykt við 29 atkvøðum fyrri, ongari ímóti og ongari blankari.

Tingfundurin endaði við framlaga.

Váगतunnilin í tingið

JOHN JOHANNESSEN

Váगतunnilin er nú komin fyrri tingið. Undir framlöguni á tingfundinum hósdagin boðaði tingformaðurin frá, at Finnboji Arge, landsstýrskvinnu, vegna landsstýrið hevur lagt fram tingmál nummar 18/1999, sum er uppskot til lögtingslóg um fast samband um Vestmannasund. Talan er um teirri sokallaðu anlegslógina, ið gevur part-

afelagnum Váगतunnilin rætt at gera undirsjóvar-tunnilin undir Vestmannasundi og ognarrætt til lidna tunnulin við tilhoyrandi brúgvum og vegi.

Eisini boðaði tingformaðurin frá, at lögmaður vegna Karsten Hansen, fíggingarmálaráðharrin, hevur lagt fram tingmál nummar 1-6/1999, sum er uppskot til eykafíggarlóg fyrri 1999.

Støða teirra brekaðu

JOHN JOHANNESSEN

Í gjár var stuttur tingfundur í sambandi við altjóða dag teirra brekaðu. Á hesum fundi legði Helena Dam á Neystabø, lands-

stýrskvinnu í almannagætt heilsuálag, fram tingmál nummar 101-4/1999, sum er frágreiðing um støðuna hjá teimum brekaðu.

Lættari at vera í Føroyum

Petur Skeel Jacobsen, veðurfrøðingur, er framvegis ósamdur við starvsfelagar sínar í Danmark. Hann sigur, at tað hevur stóran týdning at hava eina føroyska veðurtænastu

ÁKI BERTHOLDSEN

– Eg haldi, at tað var lættari at vera í Føroyum enn í Danmark.

Petur Skeel Jacobsen, veðurfrøðingur, er ikki samdur við starvsfelagar sínar á Danmarks Meteorologiske institutt, DMI.

Hesa seinasu vikuna hevur tað verið eitt ávíst orðaskifti í Føroyum um veðurtænastuna hjá føroyingum.

Føroyingar fáa sína veðurtænastu frá DMI, men bæði fiskimenn og útdróarmenn fylast á, at veðurtíðindini eru alt ov ólittandi.

Teir halda, at fyrri at fáa meiri alitandi veðurtíðindi, mugu vit hava okkara egnu veðurtænastu.

Men tað halda veðurfrøðingarnir á DMI ikki.

Teir siga, at tað ger akkurát tað sama, hvar í verðini ein veðurfrøðingur er staddur.

Tað einasta, sum umræður er, hvørjar upplýsingar hann hevur at gera veðurforsagnir útfrá. Og á DMI hava tey bestu amboð, sum yvirhøvur eru til á hesum øki.

Tað, sum ger veðurtíðindini í Føroyum so svikalig, er, at oyggjarnar liggja beint á leiðini, har lágrýstini vanliga ferðast úr Ný Fundlandi upp framvið norsku strondini.

Og so eru Føroyar so smáar.

Av tí sama er tað ómetalliga ringt at rokna út, akkurát hvørju megin Føroyar lágrýstini fara. Og tiskil er tað eisini trupult at meta um veðrið, siga veðurfrøðingarnir á DMI.

Mistaka seg ov ofta

Hesum er Petur Skeel Jacobsen, samdur í.

Men bara partvis. Føroyski veðurmaðurin, við 34 ára royndum á baki, sigur, at tað er rætt at tað er trupult at gera veðurforsagnir fyrri Føroyar.

Men kortini heldur hann, at DMI mistekur seg ov ofta. Hann sigur, at DMI hevur tey mest framkomu amboð-

ini, sum til eru til at rokna veðrið út við.

– Men harafturat hava veðurfrøðingarnir nú á dagum eitt nógv betri amboð til taks, enn vit høvdu, tá ið eg var veðurfrøðingur.

Her hugsar hann um alnetið.

– Við alnetinum ber til hjá veðurfrøðingum at fáa upplýsingar og veðurkort alla møguliga staðni frá.

Petur Skeel Jacobsen sigur, at á DMI hava tey so góð amboð, at tey áttu at kunna gjørt forsagnir neyvari.

– Eg haldi, at tað kemur ov ofta fyrri, at forsagnirnar eru skeivar.

Eru ov sein á veg

Men føroyski veðurmaðurin heldur eisini, at danska veðurtænastan í Føroyum hevur eitt lyti afturat.

Og tað er at veðurtíðindini koma ov seint.

Hann sigur, at tað kemur ofta fyrri at útvarpið á miðdegi lesur, veðurtíðindini fyrri sama morgun.

– Tað er endamálsleyst, tí tá er ov seint at koma við veðurtíðindinum.

Hann sigur, at tað kemur oftani fyrri, at tað eru gomul veðurtíðindi, sum verða lisið upp.

Petur Skeel Jacobsen sigur, at DMI fær eitt heilt veðurkort sætta hvønn tíma.

– Men haraftur tey eitt lítið veðurkort ein ímillum.

– So tilsamans hava teir eitt veðurkort triðja hvønn tíma.

Og tá ið veðurfrøðingar sita við einum upp til seks tíma gomlum veðurkortum og roknað forsagnir út, er tað, er skjótt at teir koma aftur.

Hann sigur, at tá ið hann roknaði forsagnirnar út, skrivaði hann veðurtíðindi í millum klokkan 16 og 17.

Men hann skrivaði bara upp, hvussu veðrið fór at verða frá klokkan 18 og framvið.

Lættari at vera her

Er Petur Skeel Jacobsen samdur við sínar dansku starvsfelagar um, at tað er

trupult at rokna veðrið út, er hann í hvussu so er pára ósamdur við teir, tá ið teir siga, at tað kann vera tað sama, hvar veðurfrøðingurin er staddur.

– Tað er nógv lættari hjá einum veðurfrøðingi, sum er staddur í Føroyum at meta um veðrið her, enn tað er hjá einum, sum er staddur í Keyptmannahavn.

Og hann skuldi vita, hvat hann tosar um, tí hann hevur nakað at samanbera við.

Hann arbeiðir nevniliga á DMI í 29 ár, áðrenn hann flutti heim til Føroyar, her hann arbeiðir í fimm ár.

– Og eg eri í hvussu so er sannfurdur um, at tað var lættari at sita í Føroyum, tí tá ið man er á staðnum, hevur man betri føling við gongdini.

Men hann heldur eisini, at ein stórir fyrrmunur við eini føroyskari veðurtænastu er, at so kunnu fólk altíð ringja at fáa teir allarfestastu forsagnirnar.

Og tað er lættari at ringja til eina føroyska veðurtænastu, enn tað er at ringja til eina útlendska.

Tí heldur Petur Skeel Jacobsen framvegis, at samanumtikið hevði tað verið stór- a týðning at vit fingi okkara egnu veðurtænastu.

Og tað skuldi verið ein veðurtænasta, sum í minsta lagið var opin allan dagin og langt út á kvöldið, tí kanska er tað ikki so alneyðugt, at hon er opin um náttina við heldur Petur Skeel Jacobsen.

Hann sigur, at serliga hesa árstíðina hendur tað seg, at veðrið skiftur skjótt.

– Eitt er, at lágrýstini eru tótt. Men tað hendur eisini, at tað taka smá lágrýst, seg upp, sum ikki siggjast á veðurkortum.

– Talan er at kalla um vind sum kemur norðanefir úr kuldaftini.

– Tá ið eg var veðurfrøðingur í Føroyum, hendi tað seg okkurtíð, at skip ringdu til mín og boðaðu frá nógvum vindi vestanfyri.

– Tá ið eg so granskaði

Tað er munur á, hvat tað var lættari at gera veðurtíðindini fyrri Føroyar, tá ið eg arbeiðir herheima, enn tað var, tá ið eg arbeiðir á DMI, og gjørdi tey hadani, sigur Petur Skeel Jacobsen. Hann er ikki samdur í, at tað óngan týðning, hevur hvar veðurfrøðingarnir eru staddir, tá ið teir skulu gera veðurtíðindi fyrri Føroyar

fylgissveinamyndir gjølligari, kundi ein lítill hvírlur hómost vestanfyri. Men tað sást ikki á veðurkortinum.

Hann sigur, at slíkt kann altíð henda. Men sum heild skuldi tað verið verri at roknað veðrið út á landi í Føroyum, tí á landið er heilt stórir munur á veðrinum í teimum ymsu portunum í landinum.

Hann sigur eisini, at tað er eitt stórt afturstrí, at tey allarflestu veðurskipini, sum vóru fyrr, nú eru lógð.

– Hóast tann nýmótans tøkni er góð, hevur hon ikki kunna vígað upp ímóti tí fyrrmuninum tað var at fáa regluliga veðurmátningar frá øllum hesum nógvum veðurskipum, at brúka, tá ið veðrið skuldi roknað út, sigur Petur Skeel Jacobsen.

Vindurin vaks tá ið hann skuldi minka

ÁKI BERTHOLDSEN

Nú orðaskiftið um veðrið hevur tikið seg upp, hevur ein skipari í Runavik vent sær til blaðið við einum spurningi um eitt heilt serligt fyrirbrigi.

Og tað er tað fyrirbrigið sum tekur seg upp, tá ið tað er ringt veður og ættin so skiftur frá útsynningi og vestan, upp í útnyrðing vestan ella útnyrðing.

Marius Sørensen í Runavik sigur, at tá ið hann er útsynningur ella vestan, og hann gongur upp í útnyrðing vestan ella útnyrðing, er tað gamalt, at tá veksur hann vandin.

– Og tað grettur næstan ikki, so er tað líka mikið hvat veðurfrøðingarnir siga.

– Skiftir ættin, soleiðis sum sagt er frá omanfyri, gangi eg altíð útfrá, at vindurin fer at veksa, hóast veðurfrøðingarnir javnan boða frá, at hann skal minka vandin.

Hann sigur, at týsdagurin var eitt gott dømi um hetta fyrirbrigið.

– Tá lá ættin ímillum útsynning og vestan og um miðdegstíð skuldi hann hækka upp í útnyrðing.

– Allir veðurfrøðingar vóru samdir um, at hann skuldi minka vandin.

– Men heldur ikki hesuferð varð nakað undantak.

– Tá hendi júst tað, sum plagar at henda: Hann vaks vandin ístaðin fyrri at minka.

Hann var einar 15-20 metrar um sekundið, tá ið hann var útsynningur.

Men ístaðin fyrri at minka

vandin, sum veðurfrøðingarnir søgdu, vaks hann vandin upp í ódn, í Akrabergi var upp í heilar 39 metrar um sekundið á miðdegi og allan seinna partin var slíkur stormur, at bæði bussar og onkur strandfarskip, máttu avlýsa returnar.

Marius Sørensen sigur, at hann kundi gott hugsa sær at fingi eina veðurfrøðiliga frágreiðing uppá, hvussu hetta ber til.

Petur Skeel Jacobsen, veðurfrøðingur minnst væl týsdagin.

– Tað var eitt brúgalag, sum fór framvið Føroyum.

– Og í einum brúgalagi er altíð nógvur vindur.

– Vit høvdu lovað nógvan vind frammanfyri brúgalagið, upp í skíði ella storm.

– Men viðhvørt er vindurin frammanfyri brúgalag-

ið og viðhvørt er hann aftanfyri.

– Og hesuferð vísu veðurkortini, at tann mesti vindurin skuldi vera framman fyrri brúgalagið.

– Hesusferð var talan um eina rættliga skarpa kulda-brúg, tí tí eftir eini lítilli løtu fall hitin úr níggu stigum, niður í trí stig, og tær hava altíð nógvan vind við sær.

Samstundis var grovur ældingur og tað dregur vandin úr erva niður sigur Petur Skeel Jacobsen.

Hann sigur, at forsagnirnar, sum veðurfrøðingar ganga eftir, eru ikki altíð 100%, og tað eru forsagnirnar, sum veðurfrøðingarnir ganga eftir, sigur føroyski veðurfrøðingurin.